บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น หัวหน้าครัวเรือนหรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,283 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่. 2555 : 4-9)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น หัวหน้าครัวเรือนหรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ของยามาเน่ (Yamane. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คนโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

สูตร $$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดได้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตร $n = \frac{2,283}{1 + 2,283\ (0.05)^2}$

$n = \frac{2,283}{1+5.7075}$

$n = \frac{2,283}{6.7075}$

$n = 340$

2. การเลือกสุ่มตัวอย่าง

เทคนิคการสุ่มตัวอย่างอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportion Random Sampling) ในการเลือกจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม เท่ากับ 340 คน เป็นตัวแทนจากจำนวนประชากรในการวิจัยจำนวน 2,283 คน และเพื่อให้การวิจัยมีความเคลื่อน น้อยที่สุด และสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ จึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรเป็นรายหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชากรหมู่บ้านในเขตตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1	แดงใหญ่	254	38
2	แดงใหญ่	246	37
3	หนองกอย	196	30
4	หนองหลุบ	279	42
5	ป่าชาด	220	33
6	โนนสวรรค์	53	8
7	หนองหลุบ	422	62
8	หนองหลุบ	145	22
9	หนองกอย	183	27
10	หนองหลุบ	205	30
11	สีหราช	80	11
รวม		2,283	340

ที่มา : งานทะเบียนและบัตร ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. 25 มีนาคม 2555

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 29 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็นค่า 5 ระดับ (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2544 : 115)

ดีเยี่ยม	หมายถึง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในระดับดีเยี่ยม
ดี	หมายถึง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในระดับดี
พอใช้	หมายถึง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในระดับพอใช้
ควรปรับปรุง	หมายถึง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในระดับควรปรับปรุง
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	หมายถึง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในระดับควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัยเพื่อกำหนดแนวทาง และขอบเขตในการออกแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและสมมติฐาน และสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและ ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence หรือ IOC) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

สอดคล้อง = + 1

ไม่แน่ใจ = 0

ไม่สอดคล้อง = 1

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

2.4.1 นายธเนศ เทพแดง วุฒิการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางสอนศรี อนุชน วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา เน้นมนุษยศาสตร์) ตำแหน่งครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นายชิตเมธา ทาสมบูรณ์ การศึกษา ศศ.ม. (การวัดและประเมินผล) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โดยผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจะยอมรับเฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป หากแบบสอบถามข้อใดได้ค่าไม่ถึง .67 จะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบจนกว่าจะสมบูรณ์

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ .66 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยค่า (Item Total Correlation) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า

(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 100) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ . 72

2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประสานขอความร่วมมือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ดำเนินการแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเองและตั้งผู้ช่วยวิจัย 3 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจเช็คความสมบูรณ์ครบตามจำนวน และดำเนินการประมวลผลข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เกี่ยวข้องกับงานในการวิจัยนี้โดยตรง คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 22 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้จากการเลือกสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidentally Sample) ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และข้อเสนอแนะได้อย่างแท้จริง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน และเตรียมเครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
MAHASARAKHAM RAJABHAT UNIVERSITY

2. สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Interview) จำนวน 22 คน

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการสัมภาษณ์แบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. บันทึกคะแนนตามรหัสที่กำหนดไว้เพื่อประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเฉพาะส่วนของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 100)

ระดับดีเยี่ยม	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับดี	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับพอใช้	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับควรปรับปรุง	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	กำหนดให้	1 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นคะแนนจากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5) คำนวณได้จากสูตร ดังนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186)

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.8$$

ฉะนั้นในแต่ละช่องคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายระดับของความคิดเห็นต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้ (อภินันท์ จันตะนี. 2550 : 15)

ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในควรปรับปรุง

ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในพอใช้

ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในดี

ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในดีเยี่ยม

3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตาราง พร้อมคำอธิบาย

4. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่

ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในควรปรับปรุง

ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในพอใช้

ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในดี

ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอยู่ในดีเยี่ยม

5. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศใช้ t-test (Independent Sample) และอายุ อาชีพระดับการศึกษา และหมู่บ้าน

ที่อยู่อาศัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One way analysis of Variance : F-test) โดยใช้ทดสอบสมมุติฐานที่กำหนดไว้ (ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ และพีรสิทธิ์ คำนวณศิลป์. 2550 : 146-147) และเมื่อพบความแตกต่าง (Sig.) ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Post hoc Comparison) ด้วยวิธีของ Least Significant Different (LSD.) ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05 ซึ่งถ้าค่าน้อยกว่า .05 มีระดับความคิดเห็นแตกต่าง

6. วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

7. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนกจากนั้นนำมาสร้างข้อสรุปของแต่ละคน โดยแยกเป็นด้าน ๆ ทั้ง 5 ด้านตามขั้นตอนดังนี้

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล

7.2 วิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล สรุปผลโดยการวิเคราะห์จับกลุ่มประเด็น (Groping) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ลักษณะที่ต้องการวัดใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยใช้วิธีหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

4. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาตำบล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาตำบลตัวแปร ตัวแปรเพศ ใช้ t-test (Independent Sample) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One Way Analysis of Variance : F-test) กำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05

6. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์จับกลุ่มประเด็น (Groping) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY